

Internationell Strategi för Region Gotland 2025 – 2028

Fastställd av Välj ett objekt
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum [Beslut/Publiceringsdatum]
Gäller 2025-2028
Ärendenr RS 2024/1121
Version [1.0]

Internationell Strategi för Region Gotland 2025 – 2028

Innehåll

1. Internationell strategi för Region Gotland 2025 – 2028	2
1.1 Förutsättningar	2
1.2 Syfte	2
1.3 Mål	2
1.4 Prioriteringar	3
1.5 Arbetssätt	3
1.6 Framgångsfaktorer	4
1.7 Uppföljning	4
2. Genomförande – ansvar och befogenheter	5
2.1 Politikerorganisation	5
2.2 Tjänstemannaorganisation	5
2.3 Uppföljning och utvärdering	6
Bilaga med förteckning över Region Gotlands internationella nätverk	7
Stockholmsregionens Europakontor	7
Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe (CPMR)	7
Union of the Baltic Cities (UBC)	7
Organization of World Heritage Cities (OWHC)	7
Nordiskt Nätverk för Vuxnas Lärande (NVL)	8
Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD)	8
Sveriges kommuner och regioner (SKR)	8
Bilaga om strategiskt samarbete i Småland och Öarna för innovationskapacitet	9
Bilaga med Regionfullmäktiges prioriteringar och de internationella nätverkens potentiella bidrag till progression	10

1. Internationell strategi för Region Gotland 2025 – 2028

Gotland påverkar och påverkas av omvärlden. Som ö-region har Gotland alltid varit öppet för influenser från omvärlden, något som fortfarande är fallet, inte minst genom internationellt samarbete. Det stärker Gotlands förmåga till förnyelse och omställning. Detta är särskilt viktigt då det råder osäkerhet om hur en ny programperiod kommer att se ut för regionerna såväl innehållsligt som finansiellt från 2028. Ökat regionalt engagemang i relation till EU är således viktigt. Region Gotland har en viktig roll att fylla internationellt som företrädare för Gotland genom att ta tillvara regionens intressen och internationella samarbetsmöjligheter. Region Gotland har lång erfarenhet av att arbeta internationellt. Samarbeten inom EU underlättas av att det finns gemensamma strukturer och finansieringsmöjligheter. Samtidigt bedriver Region Gotland samarbeten även med regioner utanför EU. Geografin avgör inte val av samarbetspartners, utan det är mervärdet i Region Gotlands stärkta möjligheter för verksamhetsutveckling och mervärdet för Gotland och gotlänningarna som är avgörande.

1.1 Förutsättningar

Ett framgångsrikt internationellt samarbete kräver fortlöpande kompetensutveckling, såväl bland förtroendevalda som bland tjänstepersoner. Språkkunskaper, kunskaper om det europeiska samarbetets verktyg och möjligheter, kunskaper om samhällsförhållanden och kultur i andra regioner, kompetens i projektledning och projektarbete i samband med internationellt samarbete är några exempel på kunskapsområden som kan stärka och utveckla Gotlands roll på den internationella arenan. De rådande ekonomiska förutsättningarna inom Region Gotland medför stor arbetsbelastning på de olika förvaltningarna och bolagen. Detta får dock inte lägga hinder i vägen för ett strategiskt fortsatt utvecklingsarbete både internationellt, nationellt, regionalt och lokalt. Region Gotland spelar en viktig roll i att vara förebild på Gotland avseende internationella relationer. Även om arbetet med till exempel EU-projekt kan ses som tidskrävande är det, om kärnverksamheten får stå i fokus, en investering för framtiden som utvecklar medarbetarna och organisationen samtidigt som det kan tillföra externa medel.

1.2 Syfte

Den internationella strategin syftar till att klargöra hur Region Gotlands internationella arbete ska bidra till att uppnå Region Gotlands prioriteringar och mål i enlighet med gällande styrmodell och den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 och därtill hörande styrdokument för konkret genomförande. Strategin syftar även till att ge ramar för Region Gotlands samtliga nämnder och förvaltningar och bolag att integrera det internationella arbetet i sina verksamheter.

1.3 Mål

De övergripande målen för Region Gotlands internationella strategi är:

- att ha stärkt internationellt utbyte för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling och tillväxt på Gotland
- att ha ökat engagemanget för och nyttan av internationalisering i Region Gotlands verksamheter
- att ha bidragit till demokratisk utveckling på lokal och regional nivå i andra länder.

Internationalisering ska vara integrerat i Region Gotlands samtliga verksamheter. Det innebär att internationellt arbete inte är ett avgränsat sakområde, utan ett ansvar för alla

nämnder och förvaltningar och bolag där sakkunskap finns. Goda kontakter med nationella myndigheter och nätverk ökar möjligheterna till framgång i det internationella arbetet.

Genom att sträva mot de uppsatta målen ska Region Gotlands internationella arbete leda till:

- en ökad internationell samverkan mellan olika aktörer som ger en tydlig nytta för den egna verksamheten och gotlänningarna,
- en ökad extern finansiering genom olika samarbetsprojekt,
- en ökad internationell kompetens inom Region Gotland, men även hos andra aktörer på Gotland, genom erfarenhets- och kunskapsutbyte,
- en ökad kulturell förståelse mellan människor med olika bakgrund,
- en tydligare roll för Region Gotland i nationella och internationella sammanhang, och en förstärkt position av varumärket Gotland och ett förstärkt genomslag för ö-läget nationellt genom europeiskt samarbete;
- en förstärkning av Gotlands innovationskapacitet genom internationella samarbete och kunskapsinhämtning utifrån Gotlands styrkeområden och i relation till smart specialisering.

1.4 Prioriteringar

Region Gotlands internationella arbete tar sin utgångspunkt i Region Gotlands styrmodell och de styrdokument som driver det regionala utvecklingsarbetet vidare Region Gotlands internationella strategi utgör en del av styrmodellen i sin egenskap av koncernövergripande styrdokument. Region Gotlands internationella strategi styr och avgränsar Region Gotlands internationella arbete. Den internationella strategin visar genom vilka internationella nätverk som organisationen agerar. Region Gotland prioriterar utifrån mervärde, nytta och resurser inför medverkan i projekt och nätverk och för andra internationella åtaganden.

Region Gotland är medlem i flera internationella nätverksorganisationer eller i organisationer med internationell verksamhet. Medlemskapen är viktiga att aktivt nyttja för kunskapsinhämtning, samarbeten och påverkansarbete. Region Gotland prioriterar medlemskapen i Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR), Hansan, Organization of World Heritage Cities (OWHC), Stockholmsregionens Europakontor, och Union of the Baltic Cities (UBC). Region Gotland prioriterar även sitt internationella engagemang i ICLD, i Nordiskt Nätverk för Vuxnas Lärande (NVL) och i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Därtill är Region Gotland ackrediterad för internationella utbyten genom ERASMUS +.

Region Gotland prioriterar även utvecklingen av det internationella samarbetet tillsammans med Småland och öarna med fokus Smart Specialisering.

Det är viktigt att sakfrågan i första hand styr det internationella arbetet och inte geografin. Genom att säkerställa att internationella projekt och samarbeten ligger i linje med övriga befintliga strategier kan de skapa ett mervärde i Region Gotlands verksamheter och i det regionala utvecklingsarbetet.

1.5 Arbetssätt

Region Gotlands internationella arbete ska vara ett verktyg för att nå mål och prioriteringar i Region Gotlands styrmodell och styrdokument som tydliggör och prioriterar genomförandet av det av staten givna uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig. Arbetet ska präglas av nyfikenhet och samtidigt vara målinriktat, såväl vid studiebesök och konferenser som vid medverkan i projekt. Resultat och erfarenheter från projekt, resor och

konferenser ska dokumenteras, spridas och delas med kollegor på hemmaplan. Nya kontakter och möjliga projektidéer ska följas upp. Genom att arbeta på detta sätt blir Region Gotland en relevant, attraktiv och kunnig samarbetspartner som samtidigt bidrar till ökad förståelse för mervärdet av internationell samverkan på Gotland.

För att uppnå Region Gotlands mål med det internationella arbetet krävs ofta samverkan med andra aktörer. Region Gotland har bland annat en överenskommelse om samverkan med Länsstyrelsen i Gotlands län där internationella frågor ingår, liksom en partnerskapsöverenskommelse med Uppsala universitet Campus Gotland, där internationalisering är ett av samverkansområdena.

1.6 Framgångsfaktorer

För att Region Gotland ska uppnå målen med den internationella strategin krävs:

- Tydliga prioriteringar som utgår från Region Gotlands styrmodell och styrdokument som styr och prioriterar Region Gotlands olika verksamheter och därtill kopplade behov.
- Långsiktighet, uthållighet och aktivt engagemang – nya kontakter och relationer tar tid att bygga upp och resultat kan därför inte alltid ses direkt.
- Att Region Gotland aktivt ska identifiera möjligheterna för delfinansiering av verksamhetsutveckling via externfinansiering som ligger väl i linje med styrdokument och utvecklingsmål.
- Tydlig styrning och uppföljning i relation till uppsatta mål och prioriteringar från såväl den politiska ledningen som förvaltningsledningarna för ett hållbart och långsiktigt internationellt arbete.
- Att Region Gotlands aktivt och strategiskt använder sig av medlemskapen i nationella och internationella nätverk för påverkansarbete, kunskapsutveckling och nya perspektiv för både politiker och tjänstepersoner.

Ansvarig värderar en medverkan utifrån relevans, mervärde, kostnad och arbetstid/restid. Ansvarig dokumenterar, följer upp och utvärderar det internationella arbetet. Ett internationellt perspektiv är viktigt för att möta omvärldsförändringar och för att nå uppsatta mål. Goda förutsättningar för verksamhetsutveckling genom ett internationellt fokus uppstår där ansvarig avsätter personella och finansiella resurser för att få tillgång till extern projektfinansiering, omvärldsinformation, kompetens och idéer.

1.7 Uppföljning

Uppföljningen till Regionfullmäktige sker inom ramen för Region Gotland årsredovisning.

2. Genomförande – ansvar och befogenheter

2.1 Politikerorganisation

Regionfullmäktige har det övergripande ansvaret för att Region Gotland följer den internationella strategin och utser varje mandatperiod politiska representanter till internationella nätverk.

Regionstyrelsen ansvarar för att samordna koncernens årsrapportering av det internationella arbetet till regionfullmäktige i samband med årsredovisningen. Regionstyrelsen leder och samordnar det övergripande internationella arbetet och ansvarar även för långsiktiga relationer i de internationella nätverken. Regionstyrelsen fattar beslut om val av politiska företrädare till internationella uppdrag, både vad gäller ordförandeskap, styrelseposter och permanent deltagande i kommittéer och arbetsgrupper. Regionstyrelsen kan besluta om att driva en särskilt strategisk fråga internationellt, innebärande politisk synlighet och positionering, politisk påverkan. Val av internationella frågor ska bygga på fakta och analys och en bedömning av resursallokering från förvaltningar, bolag och politik. Regionstyrelsen beslutar även om revidering av strategin.

Nämnderna ansvarar för att integrera det internationella perspektivet i verksamheten och för att beakta och ta tillvara möjligheter med extern medfinansiering.

2.2 Tjänstemannaorganisation

Koncernledningsgruppen (KLG) utgör avstämningsgrupp för koncernövergripande internationella frågor och prioriteringar.

Förvaltningscheferna ansvarar för att bevaka och driva den internationella utvecklingen inom sina respektive områden liksom även för att undersöka möjligheten till extern medfinansiering av beslutad verksamhetsutveckling. Förvaltningscheferna ansvarar också för att utse en internationell kontaktperson till det interna internationella nätverket.

Enhetschefer ansvarar för att i enlighet med förvaltningsledningens prioriteringar inom respektive förvaltning driva det internationella arbetet framåt i relation till verksamhetsutveckling och behov av extern finansiering.

Internationell strateg på regionstyrelseförvaltningen är övergripande kontaktperson för Region Gotlands interna internationella nätverk. Internationell strateg ansvarar för att hålla sig à-jour med EU-agendan och internationell utveckling som påverkar Region Gotland och Gotland i stort, och bistå de förtroendevalda representanterna för Region Gotland i de internationella nätverken och stödja förvaltningarna i nätverksaktiviteter. Internationell strateg sammankallar Region Gotlands interna internationella nätverk.

Regionstyrelseförvaltningens finansieringsteam bistår Region Gotlands samtliga verksamheter med aktuell information om projektstöd, finansieringsmöjligheter och omvärldsbevakning.

Förvaltningarnas internationella kontaktpersoner företräder den egna förvaltningen i Region Gotlands internationella nätverk. Kontaktpersonen ska, med stöd av regionstyrelseförvaltningens internationella strateg, ansvara för informations- och kunskapsförmedling med syftet att stimulera förvaltningens internationella arbete.

Tillsammans bildar förvaltningarnas kontaktpersoner ett nätverk som träffas regelbundet för kunskaps- och informationsutbyte.

2.3 Uppföljning och utvärdering

Varje förvaltning och bolag ansvarar för att årligen beskriva, rapportera och utvärdera sitt internationella arbete. Det sker i nämndens verksamhetsberättelse och bolagets årsberättelse enligt Region Gotlands mall för uppföljning av internationellt arbete. Mallen omfattar en beskrivning per förvaltning och bolag av:

- EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året,
- övrigt internationellt arbete,
- bidrag genom internationellt arbete till måluppfyllelse i förhållande till nämndmål eller motsvarande, och
- resultat av det internationella arbetet.

Där det är möjligt ska rapporteringen innehålla konsuppladad statistik avseende representation och resurser, såsom i deltagande eller medverkan för Region Gotlands personal i utbyten och samarbeten, och i sammansättning av styrgrupper i internationella samarbeten.

Regionstyrelsen ansvarar för att samordna koncernens årsrapportering av det internationella arbetet till regionfullmäktige.

Regionstyrelseförvaltningen tar utifrån förvaltningars och bolags uppföljning fram ett underlag avseende måluppfyllelse av den internationella strategins mål:

- att främja internationellt utbyte för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling och tillväxt på Gotland,
- att utveckla Region Gotlands verksamheter,
- att bidra till demokratisk utveckling på lokal och regional nivå i andra länder.

Syftet med den årliga rapporteringen till regionfullmäktige är att synliggöra resultat och lärande.

Bilaga med förteckning över Region Gotlands internationella nätverk

Stockholmsregionens Europakontor

Region Gotland är medlem av Stockholmregionens Europaförening som äger Stockholmsregionens Europakontor. De har sin bas i Bryssel och verksamheten syftar till att hålla Stockholmregionen à-jour med EU-agendan samt profilera regionen i Bryssel. Region Gotland har en styrelseplats i Stockholmregionens Europaförening.

Hemsida: <http://www.stockholmregion.org>

Årlig medlemsavgift: 220 000 kronor (2024).

Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe (CPMR)

Nätverket består av cirka 150 regioner från 24 länder och har till syfte att påverka EU så att EU:s politik främjar en balanserad territoriell utveckling. Gotland har varit medlem i CPMR sedan tidigt 1990-tal och är idag medlemmar i två av nätverkets sex arbetsgrupper: Island Commission som arbetar med ö-frågor, och Baltic Sea Commission som arbetar med Östersjörelaterade frågor.

Hemsida CPMR: www.cpmr.org

Hemsida Baltic Sea Commission: <http://www.balticseacommission.eu>

Hemsida Island Commission: <http://www.islandscommission.org/en>

Årlig medlemsavgift: 19 991 euro. (2023)

Union of the Baltic Cities (UBC)

UBC är ett nätverk med cirka 100 medlemsstäder från länder i Östersjöområdet.

Huvudsyften är att främja samarbete och utbyte av erfarenheter mellan städerna, skapa en gemensam röst för städer, oavsett storlek, koppla samman medlemsstäderna med resten av Europa, i kommunala uppdrag få input i sitt arbete, att hitta partners till eventuella projekt, att driva Östersjöfrågor på EU-nivå. Arbetet är uppdelat i sju arbetsgrupper. Region Gotland är aktivt i arbetskommissionen Planning Cities. Sekretariatet är placerat i Gdansk. Hemsida: www.ubc.net Årlig medlemsavgift: 3250 euro (2024).

Organization of World Heritage Cities (OWHC)

Ett nätverk för städer som finns med på FN:s världsarvslista. OWHC samarbetar framför allt i frågor kring de särskilt anpassade utvecklingsinsatser som kan behövas i världsarvsstäderna under ledning av städernas borgmästare. Sekretariatet ligger i Quebec. Inom OWHC finns en särskild grupp för de nordeuropeiska världsarvsstäderna med ett regionalt sekretariat för nordvästra Europa och Nordamerika i Regensburg. Region Gotland deltar i en temagrupp av städer som delar erfarenheter kring levande världsarv. Hemsida: <http://www.ovpm.org/>. Årlig medlemsavgift: US\$ 31 000 (2024)

Hansan

Hansan är ett nätverk med mer än 190 medlemsstäder i 16 länder. En stad är årligen värd för Hansedagen, där 75-120 städer årligen deltar på Hansemarknaden, med kulturgrupper och konstnärer och på interna möten och seminarier för att främja utbyte mellan städerna. Det finns också en ideell förening som ansvarar för Hansan som en av Europarådet certifierad Cultural Route. Därutöver finns Hansa Business som vänder sig inte bara till städer utan till enskilda företag för att främja handel mellan städerna. Hansans sekretariat ligger i Lübeck. Gotland innehar 2022-2025 platsen som vice ordförande både i nätverket och i föreningen. Gotland är värd för Hansedagen 2025.

Hemsida: www.hanse.org. Årlig medlemsavgift: årlig administrativ avgift EUR 207 (2024)

Nordiskt Nätverk för Vuxnas Lärande (NVL)

Nordiskt nätverk för vuxnas lärande som Vox, nationellt fagorgan för kompetanspolitik, administrerar på uppdrag av Nordiska Ministerrådet (NMR). Inom NVL finns det ett nordiskt ö-nätverk där Bornholm, Gotland och Åland deltar. Nätverket fokuserar på särskilda utmaningar och möjligheter inom "glesbygden", framöver är integrationsfrågor prioriterad ur olika perspektiv.

Hemsida: <http://nvl.org/>. Årlig medlemsavgift: Arbetstid (övriga kostnader står NMR för).

Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD)

ICLD arbetar med fattigdomsbekämpning genom att stärka demokrati och mänskliga rättigheter på lokal nivå, i kommuner/regioner. Arbetet sker genom kommunala partnerskap, internationella utbildningsprogram och forskning.

ICLD finansierar Region Gotlands kommunala partnerskapsprojekt med Berislav i Ukraina och med Kibaha i Tanzania.

SKR är ICLD:s huvudman. Lunds Universitet, Region Gotland och SKR utgör ICLD:s styrelse.

Hemsida: www.icld.se

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Medlemsorganisation för alla Sveriges kommuner och regioner som har till uppgift att stötta och bidra med verksamhetsutveckling och som fungerar som ett nätverk för kunskapsutbyte och samordning. SKR har till uppgift att ge service och professionell rådgivning inom alla de områden kommuner och regioner är verksamma. SKR bevakar och ger stöd i EU- och internationella frågor som rör svenska kommuner och regioner. Region Gotland är aktiva inom flera nätverk och beredningar som SKR driver, både på tjänstepersonnivå och politikernivå.

Hemsida: www.skr.se

Bilaga om strategiskt samarbete i Småland och Öarna för innovationskapacitet

Samarbetet mellan Gotland, Kronoberg, Kalmar och Jönköping har till syfte att öka innovationskapaciteten i denna gemensamma geografi. Såväl samarbetet lokalt/regionalt och ett utvecklat gemensamt internationellt samarbete har fokus på Smart Specialisering med utgångspunkt i det krav som EU ställer för att regioner skall kunna söka ERUF-medel men främst för att stärka det offentliga och företagarrämjarsystemets förmåga att öka innovationskapaciteten hos små och medelstora företag inom regionernas nuvarande eller framtida styrkeområden.

Remissförslag

Bilaga med Regionfullmäktiges prioriteringar och de internationella nätverkens potentiella bidrag till progression

Region Gotlands internationella nätverk kan bidra till genomförandet av Regionfullmäktiges prioriteringar. Bidragen handlar om följande kategorier:

- omvärldsbevakning och omvärldspåverkan, kunskaper, analys och policyutveckling, och;
- erfarenhetsutbyte och samarbeten.

Matrisen nedan indikerar vilka nätverk som kan bidra till respektive prioritering inom ramen för de 2 kategorierna.

Prioritering	1) Bevakning och påverkan, kunskaper, analys och policyutveckling	2) Erfarenhetsutbyte och samarbeten
En skyndsam energi- och klimatomställning	<p>CPMR Bevakning av EU-agendan avseende lagstiftning och budget för energi- och klimatfrågor, framtagandet av ståndpunkter för påverkan på EU-nivån. Tar fram analys-PM och förslag till utveckling av berörda politikområden</p> <p>SEF Bevakning av EU-agendan avseende lagstiftning och budget för energi- och klimatfrågor, framtagandet av ståndpunkter för påverkan på EU-nivån</p> <p>SKR Bevakning av EU-agendan avseende lagstiftning och budget för energi- och klimatfrågor, framtagandet av ståndpunkter för påverkan på EU-nivån</p>	<p>CPMR Ta del av arbetsgruppen för klimat och energi i CPMR. Finna partners för projektansökningar.</p> <p>UBC Ta del av arbetsgrupperna Planning Cities och Sustainable Cities Commissions – Union of the Baltic Cities</p>
Ett hållbart och växande Gotland	<p>CPMR Bevakning av EU-agendan. Dialog med EU:s institutioner om policyutveckling av samanhållningspolitiken Cohesion – CPMR</p>	<p>CPMR Finna partners för projektansökningar</p> <p>HANSAN</p>

	<p>SEF Driver frågor och bevakar finansiering av utveckling och innovation, digitalisering och datahantering, hållbar konkurrenskraft och rättvis omställning.</p> <p>SKR Bevakning av EU-agendan avseende lagstiftning och budget för sammanhållningspolitiken. SKR driver ståndpunkter som omfattar flera ståndpunkter på EU-nivån som knyter an till prioriteringen, såsom digitalisering, transporter, den inre marknaden. SKR:s ställningstaganden SKR</p>	<p>Arbetar med hållbar besöksnäring. Finna partners för projektansökningar</p> <p>NVL Erfarenhetsutbyte med andra nordiska regioner kring vuxnas lärande</p> <p>OWHC Erfarenhetsutbyte om utveckling av och innovation inom kulturarv</p> <p>UBC Ta del av arbetsgruppen Smart and Prospering Cities – Union of the Baltic Cities som arbetar med attraktionskraft och innovation. Finna partners för projektansökningar.</p>
Hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser	<p>SEF Driver frågor och bevakar hälsa, välfärd och Life Science.</p> <p>SKR Bevakning av EU-agendan: via skriften <i>På gång i EU</i> (2 gånger per år). Påverkan: via SKR:s synpunkter och ställningstaganden EU, internationellt SKR</p>	<p>UBC Arbetsgruppen Inclusive and Healthy Cities – Union of the Baltic Cities kan bidra med erfarenhetsutbyten. Här finns även möjlighet att finna partners för projektsamarbeten inom exempelvis Interreg-programmet Central Baltic och Baltic Sea Region.</p>
God arbetsmiljö genom aktivt ledarskap och medarbetarskap	<p>SKR Bevakning av EU-agendan. Påverkan i EU-lagstiftning.</p>	
Samverkan och planering av beredskapsarbetet	<p>SKR Bevakning av EU-agendan. Påverkan i EU-lagstiftning.</p>	<p>OWHC Erfarenhetsutbyte om skydd av kulturarvsmiljöer</p> <p>UBC</p>

		Arbetsgruppen Safe Cities – Union of the Baltic Cities arbetar med riskbedömning, krishantering, preventiva insatser och samverkan lokalt. Finna partners för samarbeten.
--	--	---

Remissförslag